

Det næste Forslag, som jeg kommer til at berøre, er Hvertallets Forslag med Hensyn til Brændsel. En æret Rigsdagsmand, der havde Ordet før den høitærede Minister, talte varmt for, at hele Udgiften til Brændsel burde lægges paa Liendeeieren. Han mente, at det var slet ikke Noget at tale om, at Udgifterne ikke vilde have nogen Betydning, og hvad angaar de Betragtninger, som knyttede sig dertil, da skal jeg ikke komme nærmere ind paa dem, naaget jeg virkelig ikke et Dieblit tvivler om, at det ikke saldt vanskeligt at vise, at de dog ikke burde have nogen egentlig Bægt, og at navnlig den Omstændighed, at Udgifterne ikke vilde være store, ikke kunde give nogen Grund til at fravige, hvad Udvalget enstemmigt har erklæret at maatte anse for at være det Rette. Ligesaalidt kan jeg lægge nogen Bægt paa, hvad den ærede Rigsdagsmand bemærkede om, at der var kommet en Adresse fra Svendborg Amts 6te Valgkreds. Jeg tillod mig før, da jeg ophørte at tale om disse Vindringsforslag til Slutning at bemærke, at denne Adresse var indkommen, og jeg udtalte ogsaa, at disse talrige Beboere paa Langeland vilde have, at Byrden skulde lægges paa Kirkeeerne. Jeg fremhævede netop, at Adressen ikke just gik ud paa, at det skulde være Raskelovne, men at der skulde være en Barmeindretning, og det er netop det, som Udvalget har betragtet paa en ganske anden Maade; end hvis man var kommen med Fordring om, at der skulde anbringes Raskelovne. Brændselet kommer i alt Fald til at ligge udenfor dette Spørgsmaal. Med Hensyn til Maaden, hvorpaa disse Udgifter til Brændsel skulde tilveiebringes, naar man holder sig til, som af Udvalget foreslaaet, at Udgifterne skulde være Liendeeierne uvedkommende, har allerede den ærede Kultusminister saaledes anbefalet det Forslag, der er stillet af mig i Forening med det Medlem af Udvalget, at jeg virkelig slet ikke finder Noget at sige til, hvad der fra den ærede Ministers Side er bleven anført, nemlig, at det i og for sig var en hensigtsmæssig Vej at foranledige Tilveiebringelsen af Udgifterne til Brændsel ved Frivillighed; først naar det maatte vise sig, at denne Frivillighed ikke bar tilstrækkelige Frugter, skulde det tilveiebringes paa den Maade, som Mindretallets Forslag gaar ud paa. Bistnok bemærkede den ærede Ordfører for Hvertallet, at selv om man nærede Tvivl om, hvorvidt det Tilstrækkelige altid vilde kunne indkomme ad Frivillighedens Vej, forbi det kunde være, at Interessen derfor tabte sig; mente han dog, at der var en Ting som i alt Fald nok vilde bringe Frivillighedens Barme tilveie, og det var, hvis der kom en streng Vinter. Sa, det kan jo være, at der var dem af Menigheden, som vilde træde tilbage fra Frivilligheden med Hensyn til disse Bidrag; men som, naar de en Dag kom til at føle en rigtig Vinterkulde, saaledes som den ærede Ordfører omtalte, ogsaa maaste kunde vende tilbage igjen til at give frivillige Bidrag; men det

er dog i alt Fald ikke den Vej, ad hvilken det forekommer mig, at Frivilligheden bedst kunde holdes vedlige. Men vil man endelig lægge Bægt paa, som den ærede Ordfører gjorde, at Frivilligheden i Grunden skulde varmes ved en stærk Vinterkulde, saa vil jeg sige, at dette kan gjælde om dem, der ere i Stand til at komme saaledes i Kirke, at de kunne prøve, om en tilstrækkelig god Paaklædning kan hjælpe, men hvad jeg maa fremhæve, er, at naar man gjennem Lov har truffet Foranstaltninger til, at en Kirke skal opvarmes, vil jeg ikke have, at det skal komme dertil, at den Sygelige, den Fattige, hvis Helbred er nedbrudt, og som ikke er i Stand til at have en Beklædning, der kan varme ham mod Kuldens Indvirkning, skal være udelukket fra at komme i Kirke. Derfor mener jeg, at det Forslag, der er blevet stillet af Mindretallet, er et fornuftigt og godt Forslag, som ikke kan gøre nogen Ulempe med sig. — Jeg skal nu berøre det sidste Forslag, der er blevet stillet af Hvertallet, og hvori jeg ikke kan deltage. Det angaar det Tilfælde, hvori alle Liendeyderne tillige ere Liendeeiere. Der skal man efter det Forslag, der er stillet under Nr. 11, indrømme Begunstigelser; man skal der lade den Byrde, der skulde hvile paa Liendeeieren, hvis han var en enkelt Person, udredes af Kommunens Kasse. Og hvorfor? Sa, skulde jeg besvare dette Spørgsmaal, vilde jeg sige, at det er mig umuligt at gjøre det, jeg veed ikke, hvorfor der skal forholde anderledes, hvor det er saantlige Liendeydere, der ere Liendeeiere, end hvor det er en Liendeeier alene, der skal afholde Udgiften. Jeg vil sige: hvilken Grund er der til at gjøre dette, naar man betragter Lovgivningen, naar man tager Hensyn til, at Forordningen af 13de November 1829 siger, at hvor Liendeyderne selv ere Eiere af Liender, skulde de være stillede akkurat paa samme Maade som enkelte Liendeeiere? Hvilken Grund skulde jeg saa kunne tænke mig til, at man skulde stille de saantlige Liendeydere, der tillige ere Liendeeiere, anderledes end de enkelte? Jeg vil ingen Grund kunne finde dertil. Den ærede Ordfører for Hvertallet har fundet en Grund, men jeg skal ikke negte, at den frapperede mig stærkt. Han sagde: Det er en Uregelmæssighed, en Ufrøigelse fra det Sædvanlige, Noget, der slet ikke stemmer med Betænkningen eller med Lovforslagets øvrige Indhold; men — sagde han — vi maa give efter for Willigheden i saadanne Tilfælde, hvor der kan være en Enkelt, som nu ikke er stillet i dette Tilfælde som Liendeyder. Vi maa tage Hensyn til Willighed! — Sa, dette Argument forstaar jeg ikke. Jeg kan maaste forstaa, hvad der er ment med det, men saa vil jeg ikke sige, at man skal tage Hensyn til Willighed, saa vil jeg sige: Dette Forslag maa vedtages, fordi man bør tage Hensyn til en Svaghed, som kan komme til at vise sig i Opfattelsen mellem en Kommunes Beboere med Hensyn til en Enkelt,